

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดปรือกระเทียม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความมีน้ำใจสูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 61.29 คะแนน หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 84.88 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพบว่าคะแนนสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ประเมินการจัดกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มได้ประเมินการจัดกิจกรรมกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.80$)

จากการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจ ทั้ง 12 กิจกรรม สรุปผลได้ดังนี้
กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

สร้างบรรยากาศความคุ้นเคยให้สมาชิกมีสัมพันธภาพที่ดีในการร่วมกิจกรรมนักเรียนได้เข้าใจ ความหมาย และลักษณะของความมีน้ำใจนักเรียนทราบรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย และวิธีการในการ เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรมที่ 2 เกมส์ “ ช่วยกันหา ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ การไม่เห็นแก่ตัวการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

กิจกรรมที่ 3 เกมส์ “ จิกซอพาเพลิน ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ การไม่เห็นแก่ตัว โดยช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย

กิจกรรมที่ 4 บทบาทสมมติ เรื่อง “ อย่าแฉงคิว ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจการไม่เห็นแก่ตัว โดยไม่แย่งกันเข้าแถวเมื่อจะซื้ออาหาร

กิจกรรมที่ 5 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ เล่นแล้วเก็บด้วย ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจการไม่เห็นแก่ตัว โดยไม่แย่งกันเก็บอุปกรณ์เมื่อเลิกใช้แล้ว

กิจกรรมที่ 6 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ขอมือเธอหน่อย ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยการช่วยเพื่อนถือของยกของ

กิจกรรมที่ 7 บทบาทสมมติเรื่อง “ เสร็จได้ด้วยน้ำใจเพื่อน ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยให้เพื่อนยืมสมุดจดงานหรืออุปกรณ์อื่นๆ

กิจกรรมที่ 8 สถานการณ์จำลองเรื่อง “ เพื่อนใหม่ ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยการช่วยอธิบายเนื้อหาวิชาที่เพื่อนไม่เข้าใจ

กิจกรรมที่ 9 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ น้ำเอ๋ย น้ำใจ ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยไม่หัวเราะเยาะเมื่อเพื่อนพลัดพลั้งเกิดอุบัติเหตุ

กิจกรรมที่ 10 กรณีตัวอย่างเรื่อง “ กำลังใจให้เธอ ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมีน้ำใจ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ

กิจกรรมที่ 11 สถานการณ์จำลองเรื่อง “ อ่านหรือคุย ”

นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยไม่ส่งเสียงรบกวนขณะที่เพื่อนอ่านหนังสือ

กิจกรรมที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ

นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจ

อภิปรายผล

จากผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดปรือกระเทียม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ดีในการพัฒนาบุคคลและกลุ่ม เป็นการเรียนรู้โดย การปฏิบัติให้มีจิตใจกว้าง รู้จักเสียสละ ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและมีการทำงานอย่างเป็นระบบพร้อมที่จะปรับปรุงข้อบกพร่อง มีความรับผิดชอบที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของกลุ่มแสดงให้เห็นว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น มีการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นสอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีและเยาวยพา เดชะคุปต์ (2522,หน้า1) ที่กล่าวว่า กลุ่มเป็นวิทยาการแขนงหนึ่งที่ช่วยศึกษาคน เพื่อให้ได้ความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของคน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์และปรับปรุงการทำงานของกลุ่มคนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มทั้ง 12 กิจกรรม กิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนได้ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์เกี่ยวกับความมีน้ำใจ ด้านการไม่เห็นแก่ตัว ด้านการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง ตลอดทั้งการแสดงตามสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกระทำการต่าง ๆ ร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาาร่วมกัน นอกจากนี้ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มผู้วิจัยจะให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ มีความกระตือรือร้นไม่เบื่อหน่าย ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกในด้านการไม่เห็นแก่ตัว การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเป็นลักษณะของความมีน้ำใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของมยุรี เสมใจดี (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจต่อเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์มีความมีน้ำใจต่อเพื่อนเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ .01 และเมื่อพิจารณาความมีน้ำใจต่อเพื่อนรายด้าน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์มีความมีน้ำใจ ด้านการแบ่งปัน ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับ

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบความมีน้ำใจด้านการให้ความช่วยเหลือของกลุ่มทดลอง ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการให้ความช่วยเหลือสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการให้ความช่วยเหลือ ช่วยเพื่อนถือของ ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน ช่วยอธิบายความรู้ให้เพื่อน โดยได้รับการสนับสนุนจากผลงานวิจัยของ ศิริจิต ถาวรกุล (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานความมีน้ำใจโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ความมีน้ำใจของนักเรียนสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบความมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัวของกลุ่มทดลองก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัว ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่แย่งกันเข้าแถวซื้ออาหาร ไม่แย่งกันเก็บอุปกรณ์ของเล่นหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่งผลให้มีการพัฒนาความมีน้ำใจด้านการไม่เห็นแก่ตัวเพิ่มขึ้น ได้รับการสนับสนุนจากผลงานการศึกษาค้นคว้าของถนอม เอียดแก้ว, มนัญญา พุทธิปอง และลัดดา วงศ์สวัสดิ์ .(2550, บทคัดย่อ). ศึกษาเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมกลุ่ม “บ้านแห่งรัก

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบความมีน้ำใจด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของกลุ่มทดลองก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนกลุ่มทดลองมีน้ำใจด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่หัวเราะเยาะเพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิด ให้กำลังใจเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ ไม่ทำเสียงดังรบกวนเพื่อนในขณะที่เพื่อนอ่านหนังสือ ได้รับการสนับสนุนจากผลงานการวิจัยของ ศิริมาศ จิรามรวิทธิ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง เจตคติเกี่ยวกับความมีน้ำใจ : ศึกษาเฉพาะเป็นรายกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มทดลองมีเจตคติด้านความมีน้ำใจช่วยปลอบโยนหรือให้กำลังใจผู้อื่นในระดับมาก

2. จากการประเมินการจัดกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนพบว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมกลุ่มประเมินการจัดกิจกรรมภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.80$) ทั้งนี้เกิดจากการใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ เกม การอภิปรายกลุ่ม การศึกษากรณีตัวอย่าง บทบาทสมมุติ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มสมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา จันทศรี (2544:34) ซึ่งสังเกตว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความพึงพอใจสนใจ เอาใจใส่เป็นอย่างดี และจากการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งประเมินผลออกมาความรับผิดชอบของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นจากเดิมซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนพึงพอใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ค้นคว้า มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรส่งเสริมการใช้กิจกรรมกลุ่ม ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนมากขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน
2. ในการจัดการเรียนการสอน คุณครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีน้ำใจในทุกกลุ่มวิชา เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ควรส่งเสริมการใช้กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ที่พึงประสงค์
4. ควรมีการติดตามผลการศึกษาลงถึงสิ้นสุดการทดลอง เป็นระยะ ๆ เพื่อศึกษาว่าความมีน้ำใจของนักเรียนนั้นเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียน
2. ควรทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนทุกระดับชั้นอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมีน้ำใจ เช่น การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว บุคลิกภาพของนักเรียน เป็นต้น